

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Dialogus sextus (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

semper eodem modo secundum eadem se habentem: multa uero pulchra esse dicit, & pulchris rebus spectandis deditus, nullo modo admittit unum esse pulchrum, unum iustum, similiterque de cæteris, percontabor inquam hunc in modum. Est ne aliquid ex hisce multis pulchris uir optime, quod non turpe etiam uideatur? Itemque ex iustis quod non iniustum: & sanctis, quod non prophanum? Non, sed necesse est pulchra ipsa turpia etiam & quocumque alia interrogas, apparere. Quid multa dupla? num minus dimidia quam dupla uidentur? Nihilominus. Et magna insuper & parua, leuia ite & graua, numquid magis talia quam contraria uocabuntur? Non, sed singula semper utraque participabunt. Vtrum est magis quam non est unumquodque multorum, id ipsum quod quis illud esse dicit? Simile hoc est ijs quæ in conuiujs ad utramque partem plerumque dicuntur, & ænigmati puerorum circa eunuchum de uespertilionis percussione, quomodo & in quo illum auem arguunt percussisse. Hæc enim ambigua sunt, neque esse, neque non esse ipsorum aliquid, neque utraque, neque neutra firmiter responderi potest. Habes ne qua ratione his utaris? Vel convenientiorem positionem istorum inducere potes, quam mediam inter essentiam et non esse? Neque enim obscurior quam non ens apparebit ad hoc ut minus sit, neque clarior quam ens, ad hoc ut sit magis. Vera loqueris. Inuenimus igitur, ut uidetur, quod multa illa quæ multis pulchra, aut alia quoquo modo existimantur, media inter omnino ens & omnino non ens uoluuntur. Inuenimus plane. Confessi autem antea fuimus, quod si quid tale apparuerit, non cognitione, sed opinione percipi dicendum: & cum medium peruagetur, media comprehendere potentia. Concessum fuit. Eos igitur qui pulchra hæc multa conspiciunt, ipsum uero pulchrum non uident, neque eum sequi possunt qui ad id perducatur, & multa contuentur iusta, ipsum autem iustum minime, & alia similiter, eos opinari cuncta dicemus, cognoscere autem nihil eorum quæ opinantur. Necesse est.

Quid eos, qui ipsa quæque contemplantur, semper eodem modo secundum eadem se habentia, nonne cognoscere potius quam opinari? Necesse est & hoc. Nonne amare hos & admirari ista dicemus, in quibus ueritate cognitio: illos autem, in quibus opinio? An non recordamur quod uoces & colores quosdam, & talia quædam, diximus hosce diligere & intueri, ipsum uero pulchrum quod aliquid sit non admittere? Recordamur. Quare non aberrabimus, si istos φιλοσόφους, id est, opinionis amicos, potius quam philosophos appellauerimus: quanquam acriter succensent nobis, si ita dicamus. Non si mihi pareant. Nam ueritati irasci nefas est. Itaque eos qui ipsum unumquodque per se ens admirantur & diligunt, philosophos, non φιλοσόφους uocabimus. Ita decet, inquit.

ARGUMENTVM MARSILII FICINI IN
dialogum sextum de iusto.

M leges omnes uel optimæ absque probatissimis magistratibus mortuæ sint, magistratus autem optimi uel absque legibus scriptis ipsi sint uiuæ leges, merito Plato noster, quemadmodum alias exposuimus, in excellenti republica non in condendis legibus, sed in formandis magistratibus omni diligentia elaborat: atque id quidem non solum à tenera ætate, uerum etiam ab ipso sætu studio se contendit, quo ex electis seminibus, continuatque cultura ad optimam frugem perueniat. Quoniam uero hos appellat custodes, custodum autem maxime proprium est prospicere atque circumspicere, idcirco ingenium præcipue philosophicum, omnium sine controuersia perspicacissimum eligit ad humanum gregem custodiendum. Quippe cum soli huius oculo pateat boni ipsius iustitiæque exemplar, ad cuius imaginem bene, iuste, beate pingenda sit ciuitas. Præterea pertinet ad custodem esse ueridicum, liberalem, temperatum, fortem, iustum, magnanimum, mansuetum. Eadem quoque probabit propria esse philosophi, ut denique concludatur custodiendi officium præ cæteris philosopho committendum. Quamobrem eiusmodi esse naturam philosophi, primo probabit: deinde quia generosa natura absque recta cultura, & semper inutilis fit, & sæpissime noxia, tradet excolendi huius ingenij disciplinam. Interea uero de spurio & adulterino tractat philosopho, legitimum philosophum simulante. Itæ de abusu quodam philosophandi. Rursus de philosophandi forma ad illum præ cæteris pertinente, qui rempublicam sit quandoque rector. Docet autem philosophi maxime proprium esse, perpetuum ueritatis ipsius circa res æternas anorem. Ideoque & amorem temporalium & mendacium à philosopho maxime omnium alienum. Ostendit præterea philosophi mentem in ipsa ueritatis indagatione se iungi à corpore, atque ex quadam sui cognatione diuinæ menti coniungi, ac per insitas sibi ab initio formulas idearum, ideas ipsas attingere, ab eisque ipso contactu lumem excutere, quo mox facta fecundior concipiat, imò facta ualidior pariat ueritatem, id est, per ipsas suas conceptiones ideis undique congruat.

Tu uero

Tu uero hic aduerte intelligendi actum, quemadmodū in Symposio, generationem partumq; uocari. Quod quidem cum Christiana consentit theologia, ostenditq; non imaginariam tantum, uerumetiam naturalem quandam in esse menti formam atq; ueritatē. Proinde ingenium eiusmodi, & raro admodum, & in paucis nasci putat, & tunc quidem multis, tum conditionibus indigere, tum obstaculis impediri. Præcipue uero deprauari sermone et opinione uulgi, multoq; magis uulgi eiusdem opera. Rursus à uulgaribus præceptoribus, qui & ipsi uitam orationemq; suam uulgo quasi adultores accommodant, similemq; tradunt auditoribus disciplinam. Et uide quàm cōgrue Plato uulgi uasto comparat bruto. Item ciuitates omnes nauibus casu quodā rectis à nautis gubernandi prorsus ignaris, uirumq; peritia gubernatoria præditum deridentibus. Nota optima queq; siue natura, siue fortuna munerat, si uel negligenter culta fuerint, in mala: uel male culta, in pessima tandem euadere. Præterea quod interdum, quamuis admodum raro, aliquis in ciuitate male disposita, quales esse omnes iudicat, uir magnus probatissimusq; appareat, id non arti, non nature, sed diuinitati duntaxat attribui. Vbi uero de Momo reprehensionis deo mentionē facit, intellige Momum esse diuinam curam prospicientem quid reprehendi potuisset in singulis, si aliter quàm sunt facta fuissent, ideoq; ita singula disponentem, ut iure reprehēdi nō possint. Assignat proinde causas quibus ortæ in philosophos sint calumnie, quasi uel mali sint, uel inutiles reipublicæ. Primo quidē multi quotidie ad philosophiæ studium ineptissimi, tam prauo ingenio, quàm paruo iudicio, nō parua tamen ambitione uel auaritia philosophiā inuadunt, ac prehensant, ex eiusq; commercio opiniones procreant adulterinas, atque deridendas, malis præterea moribus facultatem dedecorant philosophicam. Deinde si qui ad id studium nati sunt, uel statim educatione cōsuetudineq; improba deprauantur, uel si moribus integri perseuerant, non tamen conuenientibus disciplinarum gradibus instruuntur: uel instructi quidem, ad rempublicam non admittuntur, uel ipsi potius publicis se fluctibus immergere nolunt, certa timentes pericula, desperantesq; se posse inter homines passim corruptos sanis consilijs ciuitati prodesse. Inter hæc animaduerte actiue uitæ procellas, contemplatiue tranquillitatem, excelsam philosophi mentem, mortalium contemptum, studium diuinorum, formulam quandam pro ætatis gradibus doctrinarum. Omnino autem simili ratione erudit philosophum atq; ciuem, neq; id quidem iniuria. Afferit enim in Politico & Sophista eundem esse uirum regium, & ciuilem atq; philosophum. Oportere uero probat in hoc cōcurrere duo quædam genera rarissime in hominibus concurrentia. Naturam uidelicet ingenio acutam, contemplationi aptam, ueritatis auiditate flagrantem, unā cum natura graui, ad agendum strenua, boni publici prouida. Ingenium eiusmodi per omnes disciplinarum gradus perducit, ut patebit in septimo. Iubet quoq; exerceri ciuilibus actionibus, atq; inter uoluptates, dolores, labores, pericula, uelut aurum igne diligenter examinari atq; probari, prius quàm ciuitatis gubernacula sibi credantur. In primis autem ipsius boni scientiam omnium præstantissimam huic iudicat necessariam, affirmans quemadmodum res omnes absque boni possessione inutiliter possidentur, sic rerum quoq; omnium artiumq; cognitionem absq; ipsius boni intelligentia esse prorsus inutilem, neq; posse ciuem uel priuata uel publica ad bonum rite redigere, nisi quid bonum sit, ratione cognouerit. Et si diuini huius boni scientia uideri Aristotelico potest superflua ad rempublicam humanis moribus gubernandam, necessaria tamen est ad hanc ipsam gubernationem, per quam Plato in superioribus inquit, conandum esse, ciues Deo similes amicosq; reddere. Subiunxit præterea gubernatorem circa singula bona ad bonum ipsum disponenda & cecutire, & casu quodam ferri, nisi primam ipsam boni perspexerit formam, omnium exemplar causamq; bonorum. Vt autem animaduertas Aristotelem in Ethicis circa ideam boni aduersus Platonem ludere, lege Platonis uerba diligentissime, ac plane perspicies ideam boni non esse speciem hanc, aut illam, hic aut ibi, sed ipsam eminentissimam diuinitatis secunditatem, per omnia sese potenter, suauiter, salubriter propagantem. Cuius imaginem quandam in mūdo uisibili solem uult esse uisibilem, uires suas similiter per omnia diffundentem. Verum ante hunc quem uidemus solem, Plato alterum in mundo cogitat inuisibili, imaginem dei patris primam, uerumq; filium. Ideo filios dixit boni, ut super uisibilem hunc imaginariumq; filium posses inuisibilem & archetypum contemplari. De hoc patre atque filio in Epistola ad Hermian legimus. De hoc Platonius Philo in libro De causis, inquit: Conandum est in primis ad ipsum ens, id est de quo dicitur, Ego sum qui sum, ascendere. Aut saltem ad ipsius imaginem sacratissimamq; rationem, uerbumq; primogenitum. Per eiusmodi rationem atque uerbum fieri omnia secundum Heraclitum & Platonem, Amelius Platonius asserit, utiturq; testimonio Ioannis Euangelistæ. Item in Epinomide testatur & Plato. Et quamuis Platoniorum nonnulli Dei patris filium Deum per substantiam à patre, Arianorum more distinguant, præsertim Iulianus in libro De sole: Iuliani tamen præceptor Iamblichus Aegyptiorum adducit mysteria, in quibus patris & filij diuersa quidem ratio, sed eadem uidetur esse substantia. Sed audi mysterium. Primus deus & unus primi patris est dei, quem gignit in solitaria suiipsius permanens unitate. Est autem exemplar filij qui nominatur suimet filius, sui pater atque unipater, deus uere bonus. Ille enim fons est idearum: à quo utique uno, deus per se sufficiens, seipsum explicauit in lucem. Propterea sufficiens per se nominatur suiq; pater. Est enim hic principium, deus deorum, unus ex uno, super essentiam omnem, principiumq; essentiæ. Mysterium hoc Iamblichus testatur esse Mercurij: Quemadmodum uero ipsum bonum sit super uoluptatem, & mores, & sapientiam, Plato hic signifi-